Атомник України

№49 (783) 26 листопада 2015 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВА МАЄ ЗАХИЩАТИ СВОЇХ ЗАХИСНИКІВ

Чорнобильська зона: радіоактивна економія?

Вимоги атомпрофспілковців враховано

23 листопада 2015 року біля будинку Верховної Ради України відбулася тригодинна акція протесту працівників зони відчуження, включаючи ДСП «Чорнобильська АЕС» та «Управління забезпечення функціонування об'єктів ЧАЕС». Майже 600 працівників-чорнобильців під прапорами Атомпрофспілки України учергове покликала до боротьби загрозлива ситуація.

У грудні 2014 року статтю 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» було скасовано. Працівники Чорнобильської зони відчуження можуть бути позбавлені частки зарплати за роботу в епіцентрі ядерної катастрофи.

Для відновлення цієї норми в серпні 2015 року у Верховній Раді України був зареєстрований проект Закону України реєстраційний № 2524а. Але з невідомих причин цей проект закону досі не включений до порядку денного засідання Верховної Ради України.

Зважаючи на те, що більшість працюючих на підприємствах зони відчуження є робітники з низькою заробітною платою, **скасування статті 39 призведе до зменшення середньої заробітної плати на підприємствах зони відчуження на 30%-40% залежно від займаної посади, при цьому постраждають передусім низькооплачувані працівники.** Такий розвиток подій викличе не просто соціальну напругу, а соціальний бунт і несе загрозу зриву виконання міжнародних проектів.

Вимоги протестувальників:

терміново внести до порядку денного третьої сесії Верховної Ради України VIII скликання розгляд законопроекту від 25 серпня 2015 року реєстраційний №2524а про внесення зміни до статті 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

провести зустріч з Головою Верховної Ради України В. Гройсманом, а також з М. Томенком, головою Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, Л. Денісовою, головою Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення.

Акція протесту принесла результат — цього ж дня на узгоджувальній нараді депутатських фракцій було прийнято рішення про внесення на четвер, 26 листопада, до порядку денного засідання Верховної Ради України розгляд законопроекту №2524а про відновлення відповідної норми статті 39 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

...Закрита 30-км режимна територія — це постійна надзвичайна ситуація (лісові пожежі, паводки, підтоплення тимчасових пунктів захоронення небезпечних РАВ, це масштабні роботи за міжнародним проектом з убезпечення об'єкта «Укриття»). Це не тимчасова, а розрахована на довготривалий період цілеспрямована діяльність держави, яка має захищати своїх захисників.

ДОСВІД КОРПОРАТИЗАЦІЇ

«Не даємо «скинути з колеса»

Профспілка залізничників про захист соціальної сфери

Напередодні VI Пленуму фахівці ЦК Атомпрофспілки відвідали своїх колег з профспілки залізничників, аби з перших вуст дізнатися про перебіг корпоратизації у залізничній галузі, де вже на базі Державної адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниця) створено акціонерне товариство «Українська залізниця». Про підходи до акціонування та роль профспілки у збереженні засад соціального захисту працівників розповів перший заступник Голови Профспілки залізничників і транспортних будівельників України Михайло СІНЧАК.

— Яке ставлення профспілки до акціонування в галузі?

— Незважаючи на те що Укрзалізниця є державною власністю, протягом усіх років незалежної України держава не виділяла на залізничний транспорт жодної копійки, хоча законодавством передбачені такі кошти з державного бюджету, ми особливо не пручалися. Знаємо про досвід колег із зарубіжних країн, наприклад, з Європейської федерації транспорту, Міжнародної федерації транспорту — там усі залізничники боролися проти акціонування до останнього. Та їм було за що боротися, бо отримували дуже істотну державну підтримку. На тому континенті виділялися на ці цілі мільярди де доларів, де євро. Наприклад, у Німеччині субсидії держави становили від 4 до 8 млрд. євро на рік: на інфраструктуру, пасажирські перевезення і регіональні сполучення. І в умовах акціонування держави продовжують їх дотувати. У нас цього не було і немає, державних коштів на електрифікацію ліній, на збільшення рухомого складу, пасажирських перевезень, які є збитковими (6-8 млрд. грн. за останні роки),ні належних прямих компенсацій за пільгові перевезення пасажирів. А при цьому фізична зношеність основних фондів залізничної галузі вже перевищує 80 відсотків. Електровозів ще більше — 91%, тепловозів — 99,5%, пасажирських вагонів — 85,9%. І ніхто не рахує «зношеність» залізничників, вимушених працювати на застарілій техніці. Зрозуміло, необхідні залучення інвестицій, а «державна Укрзалізниця», особливо її збиткові пасажирські перевезення, відлякують інвесторів.

— Коли розпочався і скільки триватиме процес корпоратизації?

— Минуло більше десяти років, як почали говорити про необхідність реформування. На заваді частково була часта змінюваність керівників. Приходили нові міністри, змінювались і генеральні директори. Не встигав один увійти у курс справи, його місце займав інший. Проект закону про особливості акціонування («Про особливості утворення публічного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування») уряд зареєстрував у парламенті ще 24 жовтня 2011 року. Верховна Рада прийняла законопроект 23 лютого 2012 року.

(Закінчення на 3-й стор.)

ФІНІШУВАЛА XXIII СПАРТАКІАДА ФІЗКУЛЬТУРНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АТОМПРОФСПІЛКИ

СТАРТЫ В ЭНЕРГОДАРЕ

Завершилась XXIII Спартакиада физкультурных организаций Атомпрофсоюза Украины. В течение трех дней на обновленной арене энергодарского дома спорта были проведены турниры по волейболу, футзалу, гиревому спорту и армспорту.

Армспорт. Команда ЮУАЭС — серебряный призер Спартакиады

Женский волейбольный турнир — это всегда украшение любого спортивного праздника. И немного не понятно, когда два года назад этот вид спорта был исключен из программы Спартакиады. Справедливость все же восторжествовала и волейбол вернулся в спартакиадный вид.

Многие годы «пальму» первенства в женском волейболе разыгрывают между собой команды Нетешина и Энергодара, и это не удивительно. В детско-юношеских спортивных школах этих городов открыты отделения по этому виду спорта, работают квалифицированные тренеры, готовятся спортсмены для сборных и команд мастеров.

Никто не сомневался в победе одной из этих команд и в этот раз, а слепой спортивный жребий свел соперниц уже в первой игре турнира. Победа одной из команд практически открывала путь к золотым медалям. Встреча оправдала прогнозы и увлекла всех, и это при том, что на площадке играли еще совсем молодые спортсменки: сильные и коварные подачи, молниеносные удары, сэйвы в защите, надежный блок демонстрировали обе команды. Один из болельщиков назвал игру настоящим спортивным триллером.

В дебюте доминировали хозяйки площадки, они увереннее выполняли технические приемы, меньше делали ошибок в защите и нападении. И вот счет уже 24:17, для победы в партии нужно выиграть всего одно очко. Но что-то у энергодарок не заладилось, а возможно, девчата успокоились и тут настоящее чудо сотворили нетешинки, которые не только сравняли счет, но и выиграли партию — 28:26.

Команда ХАЭС — чемпион Спартакиады по волейболу среди женщин

(Окончание на 4-й стр.)

ПРОСВІТНИЦЬКИЙ СЕМІНАР: ЗНАТИ — ДІЯТИ

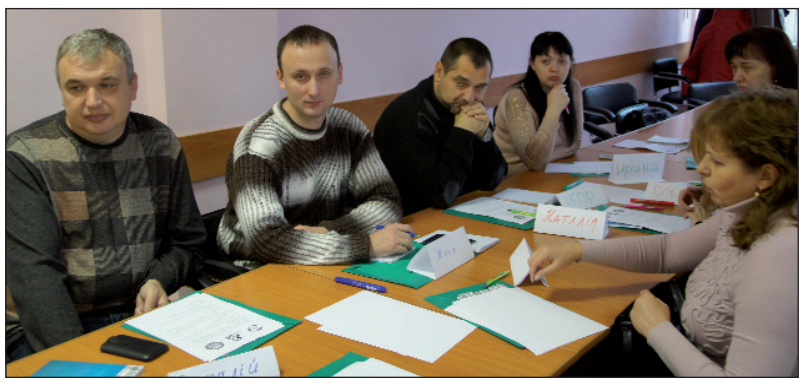

Профспілкові організації в умовах реформування підприємств

18-20 листопада у Києві, в Інституті післядипломної освіти КНУ ім. Тараса Шевченка, фахівці ЦК Атомпрофспілки за підтримки глобальної спілки IndustriALL провели семінар «Діяльність профспілок на підприємстві (організації) в сучасних умовах». Цільовою групою, а одночасно й активними учасниками семінару виступили профспілкові активісти Запорізької АЕС, Хмельницької АЕС, Чорнобильської АЕС, ПАТ «Енергопроект», ДП «СхідГЗК», ДП УЗФО, ДНТУ ЯРБ, Чорнобильської об'єднаної організації профспілки та Дніпродзержинської ООП, а також представники первинної профспілкової організації Ладижинської ТЕС Укрелектропрофспілки. Загалом — 25 осіб.

Семінар було присвячено практичним аспектам та правовим формам діяльності профспілок в умовах сьогоднішньої реструктуризації підприємств.

Про стратегічні завдання сучасного профспілкового руху доповів керівник департаменту міжнародних зв'язків Федерації профспілок України Василь Шилов. Він також поінформував про базові Конвенції МОП як інструмент профспілкової роботи.

З різноманітними аспектами практичної діяльності профспілок на базі чинного законодавства ознайомив профспілкових активістів юрист Атомпрофспілки Ігор Охріменко.

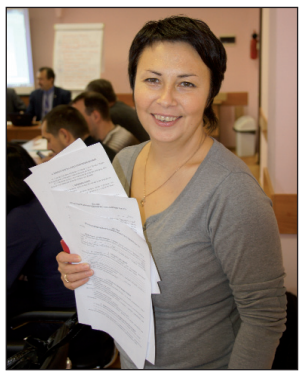

Юрист Атомпрофспілки Віктор Шаповалов присвятив свій виступ правовим формам участі профспілок в реструктуризації підприємств у сучасних умовах.

В Україні вже є досвід проведення корпоратизації підприємств. Про цей досвід, а також про очікування від корпоратизації в атомно-енергетичному комплексі, про необхідність для профспілок контролювати цей процес розповіла юрист Атомпрофспілки Олександра Кравчук.

Дещо про приватизацію в енергетичному секторі розповіли Голова Укрелектропрофспілки Сергій Шишов та експерт Андрій Перевертаєв.

У роботі семінару взяв участь Голова Атомпрофспілки України Валерій Матов.

(Докладна інформація буде)

ТЕМАТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

«Зона отчуждения: настоящее и будущее»

13 ноября 2015 года в Министерстве экологии и природных ресурсов Украины прошел круглый стол на тему: «Зона отчуждения: настоящее и будущее». Организатором мероприятия выступило Государственное агентство Украины по управлению зоной отчуждения.

Данный круглый стол — это первое мероприятие за многие годы с таким широким кругом привлеченных лиц и таким полным спектром проблемных вопросов, касающихся зоны отчуждения (предварительная информация в «АУ» №48, 2015 год. — Ред.).

Среди участников круглого стола присутствовали представители Верховной Рады Украины, Кабинета Министров Украины, Совета национальной безопасности и обороны Украины, Министерства экологии и природных ресурсов, других заинтересованных министерств и ведомств, местных органов власти, представителей общественности.

Со вступительным словом к присутствующим обратился исполняющий обязанности глава ГАЗО Виталий Петрук, который выразил благодарность всем участникам дискуссии.

Во время круглого стола с докладами выступили: и.о. генерального директора ГСП «Чернобыльский спецкомбинат» Сергей Киреев — «Безопасность населения и персонала. Предупреждение и контроль»; главный инженер «Чернобыльская Пуща» Владимир Никончук — «Лес — живой организм. Развитие, надежность, безопасность»; начальник отдела по вопросам Чернобыльской АЭС и обращения с отработавшим ядерным топливом ГАЗО Юрий Гнилицкий — «Чернобыльская АЭС — этапы преобразования»; начальник Управления по вопросам реализации Чернобыльских программ ГАЗО Любовь Зинкевич — «Радиоактивные отходы — движение к завершению»; заведующий сектором капитального строительства и управления имуществом ГАЗО Анатолий Лазаренко — «Материальные ресурсы для достижения целей безопасности. Эффективность использования»; директор Украинского научно-исследовательского института сельскохозяйственной радиологии Валерий Кашпаров — «Радиологическое зонирование зоны отчуждения»; старший научный сотрудник отдела энергетической и техногенной безопасности Национального института стратегических исследований Олег Насвит — «Стратегический взгляд на развитие деятельности в зоне отчуждения»; директор Департамента заповедного дела Министерства экологии и природных ресурсов Украины Игорь Иваненко — «Чернобыльский радиационно-экологический биосферный заповедник — этапы преобразования».

В обсуждении проблем принял участие генеральный директор государственного специализированного предприятия «Чернобыльская АЭС» Игорь Грамоткин, который поделился информацией о ходе работ на промышленной площадке станции.

Выступили генеральный директор Чернобыльского центра по проблемам ядерной безопасности, радиоактивных отходов и радиоэкологии Михаил Бондарьков, заместитель директора по науке Института проблем безопасности АЭС НАНУ Анатолий Носовский, Представитель Атомпрофсоюза Украины в Чернобыльской объединенной организации Николай Тетерин и другие.

ЗНАК МОГУТНОСТІ І ЄДНОСТІ ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Володимир САЄНКО: «Відбудований Будинок профспілок на Майдані стане символом національного відродження»

21 листопада — друга річниця початку Революції Гідності. Безумовно, одним з її яскравих символів став Будинок профспілок на столичному Майдані Незалежності, де знаходився штаб опору, і розгорнулися драматичні події, що змінили хід української історії. В результаті тих буремних подій його було зруйновано та спалено. У якому стані він перебуває нині, які дії здійснює Федерація профспілок України, щоб його відродити?

На ці та інші запитання ми попросили відповісти заступника Голови Федерації профспілок України Володимира Саєнка.

— Володимире Володимировичу, з чого Федерація профспілок України розпочала відбудову свого будинку на Майдані?

— По-перше, була проведена ретельна інструментальна експертиза, яка підтвердила нашу думку, що цей будинок не потрібно демонтувати, як дехто пропонував у владних кабінетах, що він повністю підлягає відбудові. Після чого Президія ФПУ прийняла програму відбудови, де визначила, що і як потрібно для цього зробити, черговість проведення таких заходів. Було створено Благодійний фонд «Відродження Будинку профспілок». Ми звернулися по фінансову допомогу до українських, зарубіжних профспілок, міжнародних організацій.

— А якими були перші практичні дії щодо відбудови Будинку профспілок?

— На конкурсній основі Благодійний фонд обрав будівельну компанію, яка провела перші необхідні для відбудови роботи. Зокрема, за півроку вона повністю очистила будинок від пошкоджених конструкцій та сміття, якого було вивезено майже 15 тис. тонн. Це був перший етап, після чого ми провели повторну експертизу й оголосили конкурс проектів для відбудови Будинку профспілок.

— Скільки коштів вдалося акумулювати на рахунку Благодійного фонду?

— На жаль, поки що вдалося зібрати лише 5 відсотків тих коштів, які необхідні для відбудови. Тому ми вимушені були шукати інші механізми фінансування. У зв'язку з цим Президія ФПУ одноголосно прийняла рішення про оголошення конкурсу для інвесторів. Спочатку ми пропонували їм в обмін на відбудову здати в довгострокову оренду частину приміщень у Будинку спілок. Але за півроку ми не отримали жодної пропозиції. Потім Президія ФПУ вирішила передати інвестору частину приміщень у власність. Загальна площа будинку — 17,5 тис. кв. м. Ми запропонували майже 5,5 тисячі кв. м у власність інвесторам за повну відбудову нашого приміщення. На таку пропозицію відгукнулися 8 потенційних інвесторів. У кожного були свої умови. Наприклад, один говорив: я забираю ваше приміщення, а у дворі вам будую інше. Другий збирався будувати готель з боку Хрещатика, але його площа перевищувала б ту, що ми могли запропонувати. Врешті-решт, на засіданні Благодійного фонду, а потім і Президії ФПУ було визначено компанію-переможця, яка погодилася в обмін на частину нашого приміщення (5,5 тис. кв.м), за нашими проектами і розрахунками повністю відбудувати Будинок профспілок.

— Яка частина будинку залишається у профспілок?

— 12 тисяч квадратних метрів. У інвестора — 5,5 тис. кв.м, або 30 відсотків від всієї площі будинку.

— Багато хто зараз говорить про те, що в приміщенні Будинку профспілок має бути або музей Революції Гідності, або меморіальна дошка. Словом, те, що нагадувало б людям, що саме тут діяв штаб Революції. Яка думка з цього приводу у профспілок?

— Ми не тільки підтримуємо цю ідею. Є конкретне рішення Президії ФПУ про відкриття такого музею в нашому приміщенні після його відбудови. Яким він буде, що там буде, — все це вирішиться після обговорення за участю громадськості.

— Володимире Володимировичу, багатьох наших читачів цікавить питання — коли саме завершиться відбудова Будинку профспілок, коли профспілкові організації зможуть тут відсвяткувати новосілля?

— За розрахунками, будівельні роботи можуть тривати 1,5 року. Фасадну частину плануємо відновити вже до весни 2016 року, а до весни 2017-го — завершити внутрішні роботи. Можливо, все це було б швидше, якби нам уряд чи КМДА допомогли. Адже не ми спалили свій будинок. Досі ніхто не поніс відповідальності за це. Досі не вирішено питання про матеріальне відшкодування власнику цього майна, тобто профспілкам. Більше того, цьогоріч ми навіть сплачуємо податок за користування землею, якою, звісно, ми зараз не користуємось! Ми постраждали, а нам ні Кабмін, ні Київська міська влада не тільки не допомагають, а й ще чогось від нас вимагають. І хто сьогодні буде це приміщення відбудовувати? Хто дасть необхідні 200 млн. гривень на цю відбудову? Ось тому ми і намагаємось знайти якийсь вихід з цього положення, ми вимушені самі з допомогою інвесторів відроджувати свій будинок на Майдані. Переконаний, відбудований Будинок профспілок на Майдані стане символом національного відродження.

До теми

Про ситуацію довкола будинку Київської міської ради профспілок

У зв'язку з чисельними зверненнями представників засобів масової інформації, членів профспілок, громадських активістів з проханням прокоментувати ситуацію, яка виникла з відкриттям пункту харчування «L'KAFE» в Будинку Київської міської ради профспілок Федерація профспілок України повідомляє, що частина будинку, де розміщене кафе, а також земельна ділянка під ним, не належить ФПУ, а є власністю профспілок міста Києва, якими вони самостійно розпоряджаються.

Будинок профспілок, який належить ФПУ, — це та частина, фасад якої виходить на Майдан Незалежності, і де відбувалися відомі події Революції Гідності. Відтоді як він був спалений, у ході активної фази протестних дій на Майдані, в ньому планово проводяться роботи по його відновленню за участі Благодійного фонду «Відродження Будинку профспілок».

Федерація профспілок України підтримує думку громадськості про недоречність відкриття закладів розважального характеру в місцях, де загинули люди.

Керівництво ФПУ про необхідність дотримуватися норм Статутної діяльності та етики суспільних відносин неодноразово попереджало керівництво Київської міської ради профспілок. Оцінку діям якого, згідно зі Статутом ФПУ, дадуть члени профспілок, галузеві профспілки, які об'єднуються Київською міською радою профспілок.

Прес-центр ФПУ

ДОСВІД КОРПОРАТИЗАЦІЇ

«Не даємо «скинути з колеса»

Профспілка залізничників про захист соціальної сфери

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Потім було рішення про створення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» на базі Державної адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниця). Кабінет Міністрів України прийняв його у червні 2014 року. Тоді очікувалося, що господарська діяльність ПАТ розпочнеться вже у перших місяцях 2015 року. Однак лише 2 вересня міністр інфраструктури представив проект корпоратизації Укрзалізниці на урядовому засіданні, який було схвалено Кабміном того ж дня. 7 жовтня Кабінет Міністрів затвердив склад правління ПАТ «Укрзалізниця». Механізм створення акціонерного товариства вже запущено. Але цей процес може розтягнутися на багато років. Наша галузь надзвичайно складна, деякі залізниці, віддалені від центру, були самі собі господарі. Новостворена структура дасть можливість централізувати управління в галузі, привести до єдиних стандартів. Планується, що новий суб'єкт господарювання розпочне господарську діяльність з 1 грудня. У перспективі передбачається розділення за функціональною ознакою: пасажирська компанія, приміська, вантажна, інфраструктура.

— Якими були перші практичні кроки?

— Першим кроком підготовки до корпоратизації була оцінка активів підприємств, на базі яких створюється ПАТ «Українська залізниця». Найголовнішим завданням було провести інвентаризацію, скласти акти, затвердити підсумки і подати документи в Нацкомісію з цінних паперів для випуску акцій компанії. Державна адміністрація залізничного транспорту України 26 грудня уклала угоду з ТОВ «Делойт і Туш» на послуги з проведення незалежної оцінки майна. І це було найбільше за історії незалежної України оцінювання. До переліку оцінених об'єктів увійшло близько 1 мільйона позицій: основні засоби, нематеріальні активи, права користування земельними ділянками, незавершене будівництво тощо. Це величезна, не проста робота, враховуючи, що у нас багато підприємств опинилися в Криму і на Сході на тимчасово окупованих територіях.

— Ці активи не враховувалися?

Укрзалізниця звернулася до уряду про прийняття окремої постанови, і Кабінет Міністрів прийняв таке рішення, що оцінку тих об'єктів, які обстежити неможливо, враховувати за даними останньої інвентаризації. Передбачається, що наступного року буде проведено дооцінку об'єктів, що знаходяться на підконтрольній Україні території на сході країни, та внесено їхню вартість до статутного капіталу ПАТ. А оцінку майна, розташованого на не підконтрольних Україні територіях Криму й Донбасу буде проведено після відновлення там української влади. Загалом вартість активів становить майже 245 млрд. грн. Сума статутного капіталу ПАТ — близько 229,88 млрд. грн. До статутного капіталу внесені також акції, частки та паї, що належать державі в компаніях, створених за участю підприємств залізничного транспорту.

— Передбачається, що 100 відсотків акцій буде у держави, але з досвіду відомо, коли створюються дочірні акціонерні товариства, їх можна приватизувати…

— Міжнародний досвід засвідчує, що найкращий підхід, коли інфраструктура залишається державною. І в нашому законодавстві записано, що інфраструктурна частина взагалі не може бути приватизована, виступати заставою тощо. Вона передається акціонерному товариству у відання. Після створення ПАТ «Українська залізниця» заборона на приватизацію залізничних об'єктів залишиться в силі, теж зазначено у законі. Це, власне, шляхи, електропостачання з проводами, тягові підстанції, пристрої автоматики, блокування, сигналізації, диспетчерський апарат, підприємства, які забезпечують безпеку. Новий законопроект «Про залізничний транспорт», який пройшов погодження у міністерствах і зараз чекає на затвердження Кабміну, як кажуть, має поставити точки над «і», зокрема, щодо розвитку конкуренції. Передбачається, що доступ до інфраструктури, яка в державній власності буде завжди, буде наданий усім учасникам перевізного процесу. Припустимо, можна придбати 10 вагонів і бути оператором рухомого складу на рівних правах з тим, у кого 500 вагонів. Коло залізничників розшириться. Передбачається також, що пасажирські компанії створюватимуться на місцях. І саме тут найбільша небезпека того, що створюватимуться дочірні підприємства, які згодом можуть бути приватизовані. Аби цього не сталося, потрібно боротися за те, щоб там було нормальне фінансування.

— А аутсорсинг?

— Тему аутсорсинга, аутстафінгу ми постійно відстежуємо і це знайшло відображення в нашому законі про особливості акціонування залізничної галузі. Ми записали в законі «не поширювати, не застосовувати на підприємствах основної діяльності або пов'язаних з безпекою руху поїздів». А допоміжна діяльність, сервісні послуги, наприклад, прання білизни, у цьому сегменті і раніше розвивався аутсорсинг. Харчування, ОРС, практично всі там давно, наших ресторанів уже немає. Прання також привабливе, бо дохідна справа, робляться усі спроби виділити його з вагонних депо.

— Чи увійдуть до основного фонду ПАТ об'єкти соціальної сфери, якими так славилася Укрзалізниця, і через які її називали «державою у державі»?

— Справді, залізниці та їх працівники завжди були досить «самодостатніми». З часів створення перших залізниць паралельно з будівництвом колії, станцій зводились лікарні, житло для лінійних працівників, бібліотеки, школи тощо. І цю соціальну сферу формувала свого часу не лише держава, а й акціонерні товариства або концесії, в які передавалися залізниці. Розбудовувалася соціальна сфера й за Радянського Союзу. Але це було раніше. Починаючи з 90-х років з ініціативи роботодавців стали закриватись або передаватись окремі спортивні споруди, клуби. Частину культурно-освітніх закладів було перейменовано в будинки науки і техніки і передано на баланс структурних підрозділів залізниць. Поступово ми розпрощалися з відомчими дошкільними дитячими закладами.

— Як і в інших галузях, спочатку було передано їх фінансування до комунальної власності, а потім і самі заклади…

— І, все-таки, частину соціальних об'єктів нам вдалося зберегти. Через суди ми добилися визнання на них права власності, точніше, права власності трудового колективу. Це ті об'єкти, які були побудовані за рахунок прибутку підприємств, яким відповідно до законодавства того часу розпоряджалися трудові колективи, за рахунок різних джерел: фондів підприємства, фондів соціального розвитку, фондів директора тощо. У судовому порядку довели право власності трудових колективів на оздоровчі об'єкти, що створювались і будувались за рахунок прибутку. Загалом 23 із 70 відомчих оздоровчих закладів залишились у власності трудових колективів залізниць, а по суті — дорожніх і територіальних профспілкових організацій, у тому числі: 1 санаторій, 3 санаторії-профілакторії, 3 пансіонати і бази відпочинку, 16 дитячих таборів. На жаль, найкращі оздоровчі заклади Південно-Західної, Львівської, Придніпровської і Південної залізниць опинились на анексованій території Криму. Місць у оздоровчих закладах стало катастрофічно не вистачати. У фінансових планах залізниць зменшилися також видатки на утримання закладів оздоровчого та спортивно-культурного характеру. Так, план 2015 року становить 65,2% звіту 2014 року. Порівняно з 2014-м відрахування профспілковим організаціям на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу також знизилися до 77,8%.

Коли готувалася законодавча база для створення ПАТ, нас керівництво запросило і запитало, ви будете їх віддавати в статутний фонд? Ми, звісно, відмовилися, не було сенсу так боротися за них свого часу, щоб їх з власної волі з власності трудового колективу віддавати до статутного фонду ПАТ. Відмовилися, бо розуміємо, що за корпоратизацією може настати час «скидання» непрофільних активів. А «найнепрофільніший» актив — це соціальна сфера. У нас, так би мовити, на професійному жаргоні це називається «скинути з колеса», — щоб колесо крутилося і заробляло гроші. Для того, щоб цього не сталося, соціальна сфера і надалі перебуватиме у власності трудового колективу. Наша профспілкова робота — не давати скинути її «з колеса». Щоправда, тут постає інше питання. Тепер вона на балансі залізниць, а за прогнозами, лише близько половини працівників увійдуть до складу структур за видами діяльності.

— Тобто ці працівники, хоча й створили соціальні об'єкти галузі, не зможуть користуватися ними на тих самих умовах, що й працівники залізниць?

— Є такий ризик. Інша небезпека — оздоровчі заклади магістралей взагалі не будуть наповнюватись залізничниками, оскільки вертикальні структури вправі будуть закуповувати путівки на оздоровлення на власний розсуд, що може завершитися занепадом оздоровниць. Питання має бути врегульовано, у тому числі і фінансово: залізницям необхідно у фінансових планах передбачати кошти на оздоровлення всіх працівників товариства з наступним проведенням взаєморозрахунків між залізницями і вертикальними структурами.

Раніше було простіше. Питання утримання, розвитку, модернізації було у галузевій угоді, у колективних договорах залізниць, які ми багато років пролонгували, бо при перегляді за нинішніх часів можна було б чогось досягти, але й дуже багато втратити. Останній раз укладали у 2001 році. А згодом продовжували на 2, на 3, та на 5 років. Зараз термін дії закінчується.

— У якому статусі буде відомча медицина?

— У нас було майже 90 лікарень та поліклінік. Практично всі вони цього року передані у комунальну власність. Це паралельний процес, що співпав з корпоратизацією. З приводу цього було два засідання урядового комітету, в яких ми брали участь і змогли довести, що не можна цього робити, адже це пов'язано з безпекою. Нам залишили 10 лікарень у великих містах. Але і тут проблеми: там не беруть на баланс, а там взяли, але не хочуть платити гроші… Було вирішено взяти ці десять лікарень до статутного фонду ПАТ. Ми також плануємо огляди локомотивних бригад, медичні комісії, щоб працівники не їздили за 300 км, наприклад з Ізмаїла до Одеси, проходитимуть вже в міській поліклініці, територіальних медичних закладах. Тому ми зараз адаптуємо разом з Міністерством охорони здоров'я відповідні накази. Усі медпункти, на вокзалах, на підприємствах, будуть замикатися на дорожній лікарні, тому що територіальним органам вони не потрібні. Фінансування їх ПАТ братиме на себе.

— В акціонерному товаристві залізниці стали філіями. Організаційна профспілкова структура також зазнала змін?

— Профспілкова структура у нас досить громіздка. 21 жовтня було утворено СПО, повна назва: «Спільний представницький орган первинних профспілкових організацій всеукраїнських репрезентативних профспілок, діючих на залізничному транспорті, для ведення переговорів щодо укладання колективного договору». Долучили до СПО паралельні профспілки галузі, а ми самі змушені були перейти на «локальний» рівень, трансформуватися у первинну профспілкову організацію чисельністю майже 300 тис. членів — ППО ПАТ «Укрзалізниця». Колись профспілкове членство у галузі налічувало 700 тисяч осіб. Поступово «скотилися» до 500 тисяч. Відійшли дошкільні, інші установи, проводиться оптимізація чисельності. Але намагаємося встигати змінюватися відповідно до часу. Не можна розслаблятися. Те, що паралельні профспілки існують вже 25 років і їх чисельність не збільшується (в одній профспілці майже 2,5 тисячі членів, у іншій — до 1,5), свідчить, що ми працюємо досить активно. Пережили і пікетування, і трудові суперечки. Страйків не було. З огляду на ст. 18 Закону «Про залізничний транспорт», страйків практично не можна провести, що по суті нівелює Закон «Про вирішення колективних трудових спорів». Але сьогодні уряд України зобов'язаний Європейським судом привести закон про залізничний транспорт у відповідність до закону про колективні трудові спори. Це питання вирішується. 27 жовтня відбулося перше засідання СПО. І ми практично одразу вийшли з ініціативою до правління ПАТ «Укрзалізниця» про створення двосторонньої комісії для ведення переговорів з адміністрацією і укладення колективного договору. Зробили на День залізничника (4 листопада) адміністрації «подарунок». 7 днів минуло, поки що немає відповіді.

— Якби ще була така можливість, що б ви поміняли, додали у Закон про особливості корпоратизації Укрзалізниці, на що треба звернути особливу увагу?

— Ще чіткіше потрібно було б виписати питання наступності галузевих угод, колективних договорів. Це обов'язково. Щодо участі профспілки в усіх створюваних органах управління ПАТ, робочих комісіях. Їх дуже багато створювалося. І наш штат у 20 осіб просто не встигав усе відстежувати. Але брати участь слід обов'язково. Адміністрація нас не завжди запрошувала до участі. Але ми увійшли до складу комісії Кабінету Міністрів з проведення корпоратизації, наполягли, що є таке у профспілок право. Але до участі в засіданнях Наглядової ради та Правління ми допущені лише з правом дорадчого голосу.

Наведу ще такий приклад щодо підготовки законопроекту про залізничний транспорт. Адміністрація Укрзалізниці хотіла і тут обійтись без нас. Ми в останній момент дізналися про засідання в Міністерстві інфраструктури. Я поїхав, наполіг на законному профспілковому праві, взяв участь. А потім почали вже і самі запрошувати. А коли ми сказали, що будемо позачерговий з'їзд збирати, не профспілковий, а трудового колективу, є у нас така форма, це остаточно подіяло, почали записувати і наші пропозиції. Щоправда, нам говорили спочатку, не треба, це є в КЗпП, буде в колективному договорі, в галузевій угоді тощо. Можна сказати, ми «вибили», щоб у законі залишилися соціальні гарантії. Більше того, домоглися прийняття цілого соціального розділу: «Персонал залізничного транспорту», що регулює різноманітні соціальні питання. Єдине, чого ми не домоглись, то це прибрати із законопроекту контрактну форму трудового договору. Провідники вагонів, квиткові касири працюють у нас на контрактній основі. З цієї причини ми були з адміністрацією у трудовому спорі. Коли був колективний трудовий спір, ми не просто записали — контракт у відповідності із законодавством, а ми форму контракту затвердили на засіданні офісу Національної служби примирення.

Хотів би відзначити ще такий дуже важливий момент. І ми з самого початку на цьому наполягали, щоб у законі про особливості корпоратизації було записано: «У період з початку підготовки до акціонування до моменту, коли буде зареєстровано акціонерне товариство, приведення штатного розпису у відповідність з обсягами робіт проводиться лише з дозволу центрального органу виконавчої влади, тобто Міністерства інфраструктури». (Засновником ПАТ став Уряд, він і є єдиним акціонером товариства). Це дуже важливо, бо ускладнює процедуру, якщо якесь підприємство захотіло б персонал скоротити.

Необхідно звернути особливу увагу ще на один документ — це Статут ПАТ.

— Хто напрацьовував Статут?

— Фахівці Укрзалізниці. Нас в робочі органи спершу не запрошували. Але ми самі «напросилися». Щодо Статуту, є дуже важливих два моменти — це положення про Наглядову раду та Правління. За законом «Про акціонерні товариства», і там і там профспілка може брати участь лише з правом дорадчого голосу. Нас хотіли ще більше обмежити — запрошувати лише під час розгляду соціально-економічних питань. Я був на цьому засіданні і наполіг, що закон такої норми не передбачає. Зрештою, будь-яке питання можна пов'язати з соціально-економічною складовою. Як наслідок, у Статуті вже немає такого винятку. Тепер щопонеділка Голова профспілки відвідує засідання правління.

До Статуту нам вдалося також внести цілий соціальний розділ — «Трудовий колектив». Він регулює питання укладення колективного договору, проведення конференцій, правила внутрішнього розпорядку тощо. Це надзвичайно важливі деталі. Наприклад, у Статуті йдеться, що керівник щорічно виступає зі звітом про виконання трудового договору, а не з інформацією, як це було у попередньому проекті. Прийнята також наша пропозиція щодо створення фонду соціального розвитку.

— У законопроекті атомників про корпоратизацію усього 6 статей, кажуть, треба ще менше, що труднощі в Укрзалізниці якраз через те, що надто докладно все прописано у законі. У чому ці труднощі?

— Це, здається, обхідний маневр з боку органів державної влади та керівництва. Труднощі були для адміністрації, бо для них у нас було вказано жорсткі графіки, жорстка регламентація, і вони не встигали вкладатися у часові рамки. А щодо нас, профспілки, ми прописали б ще чіткіше та детальніше умови захисту трудового колективу та участі профспілки у процесі корпоратизації.

— Чого очікувати від корпоратизації простим працівникам?

— Це найболючіше питання. За досвідом інших країн, після корпоратизації у них не було масштабних скорочень, і підвищувалася заробітна плата. Але, на жаль, не в нашій теперішній ситуації…

Раніше заробітна плата залізничника була вищою, ніж в усіх галузях економіки України, ніж в усіх транспортників, окрім пілотів. Ми були за рівнем зарплати на 4-му місці серед країн СНД після Прибалтики, Росії, Казахстану. А сьогодні у нас заробіток менший, ніж у Молдові у доларовому еквіваленті. Цього року практично унаслідок колективного трудового спору підвищили на 5 відсотків тарифну ставку. Ми вимагали 10 відсотків. І продовжуємо вирішувати таке дуже важливе питання.

За акціонування усі галузеві підприємства стають підрозділами та філіями. А за законом про колективні договори і угоди колективний договір укладається на головних підприємствах, а у підрозділах — у межах повноважень. Коли від адміністрації пішли чутки, що вони не хочуть, щоб так було, а хочуть єдиний колективний договір і на місцях, ми вирішили це упередити. Розробили проект переліку повноважень і зробили їх додатком до колективного договору. Загалом набралося до 50 питань. Вони випливають із тексту колективного договору. Такий колдоговір до того ж, не буде об'ємним за обсягом, його легше контролювати. Ми домовилися, аби в додатки винести питання на місцях, згідно зі специфікою підрозділів.

Але є ключові питання, які ми залишаємо виключно за колективним договором ПАТ. Це, наприклад, нарахування за ст. 44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», на культмасову, оздоровчу, фізкультурну роботу. Записали 0,6 відсотка — для всіх. Раніше було, хто як зміг домовитися. Як наслідок, були колективні спори, які ні до чого не приводили, тому що записані на підрозділі, а не підприємстві, як передбачає закон про колдоговори.

У нас свій недержавний пенсійний фонд «Магістраль» (утворено 2007 р.). Причому створювала його профспілка. Ми залучили до нього практично всіх працівників залізниць. Відрахування до нього здійснюються залежно від стажу роботи, це записано в колективному договорі. Але роботодавець не щомісяця перераховує кошти, не в повному обсязі і, як правило, наприкінці року.

Є й інші принципові питання. Усе слід відстежувати, всі рухи тіла, як кажуть, які робить адміністрація, бо обійдуть…

Підготувала Лілія СОКОЛОВА

ФІНІШУВАЛА XXIII СПАРТАКІАДА ФІЗКУЛЬТУРНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ АТОМПРОФСПІЛКИ

Команда ЗАЭС — чемпион Спартакиады по футзалу

Победители соревнований по гиревому спорту

СТАРТЫ В ЭНЕРГОДАРЕ

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Это нисколько не смутило местных девчат. Получив «нагоняй» от своего тренера Раевского А.В., они уверенно выигрывает вторую партию и счет становится равным. Теперь все должен решить «таймбрейк» — так в волейболе называют решающую партию, которая играется не до двадцати пяти очок, а до пятнадцати — своеобразная спортивная лотерея.

Николай ЛЕВКОВ — чемпион Спартакиады по гиревому спорту

Момент схватки по армспорту

Борьба на площадке в ней шла за каждый мяч и каждое очко, но удержать разыгравшихся подолянок было уже невозможно — победа за Нетешиным — 2:1. Дальше было легче и, уверенно переиграв остальных своих соперниц, команда Хмельницкой АЭС (тренер — Кузьминчук С.А.) после двухлетнего перерыва снова чемпион Спартакиады Атомпрофсоюза.

А вот интрига в борьбе за серебряные медали сохранилась до последней игры турнира. Обновленный состав команды Кузнецовска во главе со своим лидером Анастасией Якубской и поддерживаемый с трибун своими верными болельщиками — футболистами и силачами, дал настоящий бой энергодаркам. Местные волейболистки только в третьей партии с большим трудом сломили сопротивление соперниц. Итак, серебро у команды ЗАЭС, бронза — у РАЭС…

«К столу!» — с этой команды начинаются все соревнования по армспорту. Говорят, это увлечение было известно в мире еще более двух тысяч лет назад. Помериться силами, сцепив кисти рук над столом, считалось для настоящего мужчины куда гуманней, нежели размахивать мечом. Кроме того, армрестлинг — это всегда азарт, захватывающий не только спортсменов, но и зрителей.

Каждый поединок, как правило, недолог. Главное, иметь мощные мускулы, крепкую кисть и силу воли. А еще нужна хорошая реакция — недюжинный стартовый рывок. Согласитесь: если твою руку слегка перегнули, то выйти из критической ситуации весьма нелегко.

В наших городах-спутниках этот вид спорта наиболее популярен в Энергодаре. Лет семь назад молодой инженер атомной станции Олег Демура организовал секцию. Место для занятий новой секции выделило руководство плавательного бассейна (директор — Климов А.Н.), столы приобрел профсоюзный комитет (председатель ППО — Захаров Н.Ф.). Сейчас секцию посещают более сорока человек — работники станции и жители города, подростки и даже женщины. Ежегодно проводится два турнира, а самый популярный из них «Железная осень». Участвовать в нем приезжают спортсмены со всего юга нашей страны. В секции уже воспитано три победителя и восемь призеров чемпионатов Украины.

Так что в командной победе энергодарских силачей мало кто сомневался, но есть еще личное первенство, которое разыгрывалось в пяти весовых категориях. Энергодарцы стали первыми в трех: Антон Кравченко (весовая категория — до 70 кг), Вадим Передерий (до 100 кг), Владимир Семенов (больше 100 кг). В двух категориях им все же пришлось уступить первенство гостям. Неожиданной была победа желтоводского атлета С. Марченко, который впервые принимал участие в турнире и победил прошлогоднего чемпиона, энергодарца А. Мамро. Еще в одной категории, до 80 кг, победу праздновал южноукраинский крепыш — А. Захарченко.

В командном зачете первые — энергодарды, на втором месте южноукраинцы, на третьем — желтоводцы.

Команда Запорожской АЭС стала первой и в турнире по гиревому спорту, но победа досталась им нелегко — всего один командный балл уступили им силачи Ривненской АЭС. В личном первенстве было показано ряд высоких результатов. Так, в самой легкой весовой категории, вес атлетов до 70 кг, начальник смены РАЭС Н. Левков вырвал гирю 168 раз и не только стал чемпионом, но и установил новый рекорд спартакиады. Вторым был его многолетний соперник, самый старший участник соревнований, 63-летний желтоводец Владимир Курдюков — 135 подъемов, который первым и поздравил Николая с победой.

Еще один чемпионский титул команде Кузнецовска принес Роман Васинский. С высоким результатом и новым рекордом спартакиад — 218 подъемов, он был лучшим в категории атлетов до 90 кг. Две золотые медали у энергодарцев: Сергей Чулков с результатом 232 подъема победил в категории атлетов до 100 кг, а Константину Куницыну не было равных в супертяжелой весовой категории. Отметим также высокие результаты ветеранов, ставшими призерами в своих категориях — И. Абрамовича (ХАЭС), С. Кравца (РАЭС), Ю. Рожкова (ЗАЭС).

После трехлетнего перерыва был проведен и футзальный турнир. Встречи ветеранов всегда проходят в упорной, бескомпромиссной, а порой и драматичной борьбе. Не стал исключением и спартакиадный — из пяти участвующих в нем команд четыре реально могли стать чемпионами, а из десяти сыгранных матчей восемь закончились с минимальным перевесом одной из них.

Местных поклонников футбола подогревала еще и интрига: три года назад футболисты Нетешина крупно, со счетом 4:1, победили хозяев площадки и стали чемпионами. Энергодар жаждал реванша. Уже в первой игре турнира местные футзалисты в упорнейшем поединке побеждают своих обидчиков — 4:3. Реванш удался. Затем южане побеждают команды Желтых Вод (2:1), Южноукраинска (3:2), Кузнецовска (4:0) и после трехлетнего перерыва возвращают себе звание чемпионов.

Нетешинцы оступились еще раз в игре с командой РАЭС (0:1), но это не помешало им стать серебряными призерами. Бронза — у команды Желтых Вод.

Порадовала дружеская атмосфера, царившая между участниками соревнований. Каждое удачное выступление, забитый гол, выигранная схватка встречались дружными аплодисментами, поздравлениями и рукопожатиями. Болельщики на трибунах выкрикивали название своих команд, скандировали имена играющих на площадке. А во время одной из волейбольных встреч, чтобы поддержать на площадке своих девчат, кузнецовские ребята запели украинскую песню.

В неофициальном командном зачете победителем энергодарского тура стал коллектив ППО ОП «ЗАЭС» — 19 баллов. На втором — ППО ОП «ХАЭС» — 14 баллов и на третьем — ППО «РАЭС» — 9 баллов.

Николай МЕРКУШЕВ

З ЮВІЛЕЄМ!

Душа и лидер коллектива

21 ноября отметил свой 50-летний юбилей заведующий сектором учебно-спортивной работы Комбината культурно-спортивных сооружений ОП «Южно-Украинская АЭС» Александр Иванович Бурцайло.

Родился и вырос Саша на Полтавщине, в поселке Опишня, известном во всем мире своими гончарными мастерами и изделиями из глины.

Физкультурой юноша увлекся еще в школе, любил гонять мяч и мечтал стать знаменитым футболистом. Поступал даже в харьковский футбольный интернат, но неудачно.

Это не сломило юношу и однажды на школьной спартакиаде по легкой атлетике, особо не напрягаясь, он побеждает на двух дистанциях, что не осталось без внимания школьного учителя физкультуры — Валентины Михайловны Лобойченко. Школу Александр заканчивает второразрядником, тренер рекомендует продолжать спортивное совершенствование и поступать в спортивный вуз — на кафедру физвоспитания Кировоградского педагогического института.

Проучился всего год и призвали в армию. Служба проходила в знаменитом учебном центре «Десна». Побеждал на различных армейских соревнованиях, обновил все рекорды роты, части, дивизии в беге на средние дистанции.

После службы продолжил учебу в институте и занятия легкой атлетикой. Привлекал бег на средние дистанции и в 1988 году решил пробежать свой первый марафон. Дистанцию в 42 км 195 метров, кстати, самую длинную среди всех классических в легкой атлетике, преодолел за 2 час. 24 мин. 42 сек. и финишировал в числе первых сорока из двухсот участников, выполнив норматив кандидата в мастера спорта.

На этом не остановился, мечта всех молодых спортсменов — небольшой серебристый квадратик на груди — значек и звание мастера спорта, а для этого с ужгородского результата нужно было сбросить целых пять минут. Ушло на это три года изнурительных тренировок — в дождь и снег, в жару и холод, но цели добился. В апреле 1991 года в Белой Церкви на соревнованиях последней Спартакиады народов СССР Александру Бурцайло покоряется мастерский норматив.

В эти же годы женился на однокурснице, милой девушке Лене, будущем тренере по художественной гимнастике. Вскоре молодое семейство переезжает в Южноукраинск и пополняет спортивный коллектив Южно-Украинской АЭС. С приездом Александра активизировались местные бегуны. По его инициативе в городе был организован клуб любителей бега «Олимп», костяк которого составили молодые бегуны — В. Шевчук, С. Ковальчук, А. Волков, В. Васьков, И. Малыгин и др. Вместе со своим лидером ребята добились неплохих результатов, только в популярном полумарафоне памяти Героев Чернобыля южноукраинцы побеждали пять раз.

Приложил свои силы Александр Бурцайло и к организации в Южноукраинске традиционного всеукраинского легкоатлетического пробега, посвященного Дню энергетика. В первый субботний день декабря этого года он состоится в двадцать первый раз. А пару лет назад организовал в городе еще и Ассоциацию любителей велоспорта, в которую сейчас входят более сорока любителей спорта.

Самый крупный спортивный успех датирован 1997 годом, когда Александр победил в элитном Бухарестском марафоне. Всего в спортивной биографии нашего юбиляра шестьдесят семь покоренных марафонов, которые проводились в более чем двадцати странах мира.

Запомнились и максимарафоны, проходившие по дорогам России, Швеции, Болгарии, Литвы, под эгидой международного союза трудящихся атомных предприятий мира. В течении суток, днем и ночью, спортсмены-атомщики более чем пятнадцати стран мира, передавая символическую эстафету — гильзу с посланием потомкам, преодолевали 300-км дистанцию. Пять раз ребята избирали Сашу капитаном команды и в выборе не ошибались: и на трассе, и в короткие минуты отдыха он всегда был душой и лидером коллектива.

Двадцать два года трудится А. Бурцайло в ККСС «Олимп». Начинал трудовую деятельность инструктором сектора учебно-спортивной работы, а сейчас его возглавляет. Сотни спортивных соревнований, оздоровительные группы и секции, станционная и профсоюзная спартакиады — все это круг его обязанностей.

И все эти годы рядом с ним делит радости побед и горечь неудач жена Елена Николаевна. Поддержала семейные традиции и дочь Марина — кандидат в мастера спорта, на протяжении более десяти лет занимающаяся спортивными танцами, а сейчас успешный бизнесмен.

Друзья и родственники уже поздравили Александра Ивановича с юбилеем. К этим поздравлениям присоединяется и спортивная общественность физкультурных организаций атомщиков.

Примечание. Постановлением Президиума ЦК Атомпрофсоюза Бурцайло А.И. награжден Почетной грамотой Президиума ЦК Атомпрофсоюза.

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу — це відсутність самої справи!

Атомник України

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України

Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Жилянська, 5-б, оф. 5, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор Микола ПЕТРИЧЕНКО

Телефон/факс: (044) 590-18-22

E-mail: atomnik@union.kiev.ua

http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить щотижня

Індекс — 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор

Редакція листується з читачами лише на сторінках газети

При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію КВ №4480 від 21.08.2000 року

Газета віддрукована у ПП «Трейд інформ»: м. Київ, вул. Новозабарська, 2/6.

Тираж 5000

Ціна договірна